

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

KERKENBELEIDSPLAN 2025

Ten geleide:

Voor de opmaak van dit kerkenbeleidsplan wordt het sjabloon van PARCUM vzw en aangevuld door het Platform Toekomst Parochiekerken gebruikt.

Het doel van dit sjabloon is niet meer of niet minder dan tot een goed kerkenbeleidsplan komen. In dit sjabloon is bij de 'decretaal verplichte velden' (cultuurhistorische waarde, beschermingsstatuut, bouwfysische toestand, eigendomstoestand, situering in de ruimtelijke omgeving, actueel gebruik, onderbouwde toekomstvisie met plan van aanpak) meegegeven hoe die velden uit te diepen zijn. Daarnaast bevat het bijkomende relevante velden – in de tekst aangeduid als 'optioneel'.

Het sjabloon laat toe dat je een strategisch kader uitdiept waarbinnen het lokaal bestuur en de kerkbesturen de parochiekerken behartigen.

Het opzet van het sjabloon is vooral *beschrijvend*. Pas de laatste hoofdstukken *interpreteren* de basisgegevens en beschrijvingen uit de voorgaande delen. Zo kom je tot een visie en plan van aanpak. Op die manier zoekt dit sjabloon naar een veralgemeende objectiviteit, niet in het minst om in latere fases allerlei toevalligheden, veranderingen en onverwachte gebeurtenissen het hoofd te bieden. Een bijkomend voordeel van dat streven naar objectiviteit op diverse vlakken (erfgoed, architectuur, bouwtechniek, context, gebruik ...) is dat je beter in staat bent om in te schatten welke expertise nodig is om eventuele volgende fasen tot een goed einde te brengen.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL.....	4
INLEIDING	5
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	6
2. FICHE PER KERKGEBOUW	7
2.1. Sint-Jan Baptist in Wellen.....	7
2.1.1. Identificatie.....	7
2.1.2. Beschrijving.....	8
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	12
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	12
2.2. Sint-Rochuskerk in Ulbeek.....	14
2.2.1. Identificatie.....	14
2.2.2. Beschrijving.....	15
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	17
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	17
2.3. Sint-Agatha in Berlingen.....	19
2.3.1. Identificatie.....	19
2.3.2. Beschrijving.....	20
2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	23
2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	23
2.4. Sint-Lambertus in Herten	24
2.4.1. Identificatie.....	24
2.4.2. Beschrijving.....	25
2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	28
2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	28
BESLUIT.....	29

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Wellen:

- Parochiekerk Sint-Jan Baptist, Dorpsplein 1, 3830 Wellen
- Parochiekerk Sint-Rochus, Ulbeekstraat 32, 3832 Ulbeek
- Parochiekerk Sint-Agatha, Berlingenstraat 2, 3830 Berlingen

Er werd verder gewerkt op het eindrapport van het participatietraject 2016-2027 over de toekomstige invulling van de kerken in Wellen.

Op 6 januari 2025 vond er een overleg plaats tussen de gemeente en de kerkfabriek om de opmaak van het kerkenbeleidsplan te bespreken en de pastorale werking kort toe te lichten.

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Wellen en de PAROCHIE SINT-BRIGITTA WELLEN.

Bij besluit van 29 november 2024 van de Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij worden de samenvoeging van de erkende lokale geloofsgemeenschappen Sint-Agatha (Berlingen) en Sint-Rochus (Ulbeek) bij de 'te behouden' erkende lokale geloofsgemeenschap Sint-Jan Baptist (Wellen) en de naamswijziging naar erkende lokale geloofsgemeenschap Sint-Brigitta, erkend.

De gewone pastoraal van de kerk is de liturgie, de catechese, de diaconie in het sociale. De parochiale eenheid wil een missionaire gemeenschap zijn en samenwerken met andere groepen in de gemeente: bv. een stem hebben bij gezondheidsvisies, politiek enz. De kerk moet aanwezig zijn in de gemeente.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

1. SITUERING KERKGEBOUWEN

PAROCHIEKERKEN

1. Parochiekerk Sint-Jan Baptist, Dorpsplein 1, 3830 Wellen
2. Parochiekerk Sint-Rochus, Ulbeekstraat 32, 3832 Ulbeek
3. Parochiekerk Sint-Agatha, Berlingenstraat 2, 3830 Berlingen

KERKEN – te herbestemmen

4. Kerk van Herten

2. FICHE PER KERKGEBOUW

2.1. Sint-Jan Baptist in Wellen

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1.1. Identificatie

Naam: Sint-Jan Baptist of Sint-Jan-de-Doper

Geografische ligging

- Dorpsplein 1, 3830 Wellen
- Provincie: Limburg
- Woongebied

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom Hasselt
- Dekenaat Sint-Truiden
- Parochie Sint-Brigitta – centrale kerk voor de hele parochie

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Brigitta

Bescherming(en)/vastgesteld

- Beschermd Monument sinds 21/09/1936, behalve de kapellen gebouwd in 1927 - 1930
URI: <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/3928>
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed op de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen sinds 01/02/2018

De Sint-Jan-de-Doperkerk is een mengeling van romaanse, gotische en neogotische bouwstijlen. Het oudste gedeelte, met de romaanse toren, dateert uit 1172. Het klokkenhuis bereikt men via een trap

verborgen in de metersdikke muur. In de 15de eeuw werd het koor en de linkerzijbeuk vernieuwd. De twee kruisbeuken werden gebouwd tussen 1492 en 1522, en in 1550 werd de kerk vergroot met de rechterzijbeuk. De Sint-Janskapel aan de zuidelijke zijde werd aan het einde van de 16de eeuw gebouwd en de ramen in de noordermuur dateren uit de 19de eeuw. Het laat-renaissance doksaal is het pronkstuk van het interieur. De kerk is al sinds 1936 beschermd als monument.

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Georiënteerd bedehuis, gelegen aan de noordkant van het Dorpsplein. Kerkhof, oorspronkelijk rond de kerk, sinds circa 1858 ten noorden ervan. Eertijds en tot begin 18de eeuw toegewijd aan de Heilige Brigida van Ierland. Eerste kapel of kerk in houtbouw. Romaanse stenen kerk uit de 12de eeuw, waarvan de toren bewaard bleef en deels de muren van het vier traveeën tellende schip. Gotisch koor van circa 1440, gotische zijbeuken met kapelgevels respectievelijk van 1492-1522 voor de noordzijde en van 1550 voor de zuidzijde. Geplunderd door de Bourgondiërs in 1467, in brand gestoken door Jehannot-le-Bâtard in 1490, gevolgd door herstellingswerken die nog steeds aan de gang waren in 1499. Nieuwe plunderingen in 1579 door de Spanjaarden die toen onder bevel van de hertog van Parma Maastricht belegerden. Circa 1600, aanbouw van de Sint-Janskapel aan de zuidzijde. Meerdere herstellingen in de 12de eeuw.

In 1712 is, volgens diverse bronnen, de kerk dringend aan restauratie toe. Tussen circa 1742 en circa 1763, restauratie en verbouwingen. In 1744 vermoedelijke heropbouw en vergroting van de noordelijke zijbeuk.

In 1857-66 restauratie van koor, zijbeuken, sacristie, dak, gewelven, vensters en buitenmuren onder leiding van bouwmeester I.J. Gérard (Sint-Truiden); tijdens ontleisteren zijn muurschilderingen van de 11de, begin 12de eeuw ontdekt en vernietigd wegens de slechte toestand en de negatieve evaluatie van de artistieke waarde. In 1870 nieuwe herstelling van het dak.

In 1913 restauratie door aannemer R. Knapen (Berlingen). In 1927-1930 restauratiewerk aan toren en vergroting van de kerk met vier kapellen, die aan de west- en oostkant werden gebouwd ter verlenging van de zijbeuken, onder leiding van de architect Mathieu Christiaens (Tongeren). In 1930, toevoeging van een nieuwe sacristie naar ontwerp van dezelfde architect. In 1938 ontdekking van een grafkelder in de zuidelijke zijbeuk. In 1943, versteviging en herstel van de kruisingspijler, werken aan dakgoten en afvoerbuizen. Circa 1945, herstellingswerken aan bogen en pijlers naar ontwerp van H. Maes (Wellen). Circa 1947 ontleistering van de kerk met verwijdering van de 19de eeuwse muurschilderingen voor gevolg. In 1949 herstelling van parement en bedaking. Circa 1971 restauratiewerken aan de toren. Circa 1993 herstellingswerken en restauratiewerken (binnenschilderwerk). In 1994-1997, globale restauratie naar ontwerp van de architect P. Stevens (Hasselt).

De plattegrond beschrijft een heden ingebouwde westtoren met rechthoekige kapel en portaal aan de zuidzijde en een doopkapel – heden stookplaats – met vijfzijdige sluiting aan de noordzijde; driebeukig schip van drie traveeën van ongelijke afmetingen en koor van drie rechte traveeën en driezijdige sluiting, aan de noordzijde geflankeerd door een vijfzijdige kapel met driezijdige oostelijke sluiting en aan de zuidzijde door een rechthoekige kapel van twee traveeën met aansluitende huidige sacristie van één travee met driezijdige sluiting.

Romaanse toren met drie inspringende geledingen en vijf bouwlagen opgetrokken uit silex, onder ingesnoerde naaldspits (leien) met smeedijzeren kruis en windhaan op bol. Verschillende ankers: met krullen, S- en kruisvormige. Westgevel, op de eerste bouwlaag voorzien van een ingekast bak- en mergelstenen rondboogportaal en dito rondboogvenstertje met kalkstenen lekdrempel op de tweede en derde bouwlaag, verdiept in de noordelijke en zuidelijke gevel; in de west-, noord- en zuidgevel, één bifoer met gelijkaardige afwerking en kalkstenen deelzuiltje met teerlingkapiteel op de vierde bouwlaag; geprofileerde mergelstenen kroonlijst.

Romaanse muren van de middenbeuk in silexbouw, gedeeltelijk uit de 12de eeuw, onder zadeldak (leien). Hooggotische zijbeuken van mergelsteen op hardstenen sokkel uit eind 15de, eerste helft 16de eeuw, naar Brabantse wijze opgevat als opeenvolgende kapelgevels onder haakse zadeldaken (leien). Drie zijpuntgevels ten noorden en ten zuiden geflankeerd door versneden steunberen, de middelste ten noorden uitlopend op vierkant pinakel met casement en ezelsrug; deels gedichte (?) spitsboogvormige lichtgleuven. Daklijsten met hogels. Derde zijpuntgevel ten zuiden –Sint-Janskapel– circa 1600 opgetrokken uit rode en gesinterde baksteen met mergelstenen banden, één van kalksteen, dito rechter hoekband; vierlicht met drielobbig maaswerk, waarboven een beeldnis op een console van een niet te identificeren heilige onder een baldakijntje. Twee Sint-Andrieskruisen van gesinterde baksteen.

Gotisch koor met Brabantse invloed circa 1440 opgetrokken uit mergelsteen op hardstenen sokkel. Driedelig hoeksteunberen en spitsboogvormige drielichten met drielobbig maaswerk. Vier –niet beschermde– hoekkapellen van 1927-1930, sacristie en bergplaats van 1930 van zandsteen op een sokkel van breuk- en hardsteen en met gelijkaardige afwerking. Spitsboogvormige vensters, veelal tweelichten. Portaal met spitsbogig timpaan ten zuiden. Vierzijdige ruimte onder de toren, met kruisgewelf op rondbogige muraalbogen; rechthoekige muuropening ten zuiden, rondboogdeur ten noorden. Schip met pseudo-basilicale opstand. Na 1975 bepleisterd en beschilderd interieur. Romaanse gedeelten van de middenbeuk (muren en pijlers) van silex; de gotische elementen waaronder spitsbogen, half- of driekwartzuilen, colonnetten, kraagstenen en gewelfsleutels van mergel; de gewelven van baksteen. De eerste twee traveeën van het schip vertonen sporen van blinde Romaanse rondboogvensters. Opstand van het schip geritmeerd door spitsboogvormige scheibogen op pijlers met imposten en ten oosten, bij de overgang met het koor, met hoekbanden; rondboogvormige scheibogen in de derde travee. Middenbeuk overwelfd met stergewelven uitlopend op deels van florale motieven voorziene kraagstenen en colonnetten (oostzijde van de tweede en westzijde van de derde travee). Half- of driekwartzuilen, die de pijlers flankeren, dragen de spitsboogvormige gordelbogen. Zijbeuken overwelfd met stergewelven uitlopend op gelijkaardige kraagstenen, schalken, kwartzuilen en – pijlers. Spitsboogvormige gordelbogen, veelal rustend op half- of driekwartzuilen. De dikkere buitenmuren van de derde travee van de zijbeuken verraden een oudere Romaanse kern van silex. Gewelfsleutels over het gehele schip, deels beschadigd, deels gesculpteerd en voorzien van florale motieven, drie engelenfiguren in de derde travee van de middenbeuk en één mascaroon met Sint-Janshoofd in de derde travee van de zuidelijke zijbeuk. Kruisribgewelven boven het hoger gelegen koor en straalgewelf boven de sluiting, rustend op bundelpijlers. Blind drielobbig maaswerk onder de spitsboogvensters. Gewelfsleutel met voorstelling van het Lam Gods. Vier recente hoekkapellen overkluisd met net-, straal- en kruisgewelven.

Mobilair: schilderij met de voorstelling van Sint-Landrada en musicerende engelen (18de eeuw). Oorspronkelijk ingemetseld in de zuidmuur, sinds 1996 opgesteld in de eerste travee van de noordelijke zijbeuk: het oorspronkelijke zandstenen portaal van circa 1175, met in het timpaan een Majestas Domini en op de deurposten telkens twee niet met zekerheid te identificeren figuren. Talrijke gepolychromeerde houten beelden waaronder Sint-Brigidabeeld, Luik (1490-1510?); Sint-Jan in disco, Maasland (?) (1510-1520 of 1540-1550); Jezus aan het kruis, Maasland (1520-1530); Piëta, Luik (?) (circa 1530); Sint-Eligius (18de eeuw); neogotische eiken beelden van Sint-Hubertus, Sint-Brigida van Zweden en Sint-Jan de Doper, afkomstig van de voormalige preekstoel (1890) door beeldhouwer C. Janssen (Sint-Truiden); merkwaardig antependium van het Sint-Brigida-altaar met inscriptie: S. BRIGIDA. A° 1511. S. AMOR; kruisweg door Vanden Eynde, (1913). De huidige, neogotische altaren (1892) vervangen de drie grote barokaltaren overgebracht van de abdijkerk van Munsterbilzen in 1804. Twee eiken biechtstoelen door H. Corvers (1766, Lodewijk XIV); twee meer recente neogotische eiken biechtstoelen (1903); belangrijk, rijk versierd doksaal in renaissancestijl, met zuilen van hardsteen, de rest van witte zandsteen (circa 1600); in 1954 door E. Verschueren (Tongeren) hersteld en omgebouwd orgel van het bedrijf Anneessens te Menen (19de

eeuw), orgelkast (1895), ter vervanging van een orgel van Arnold Graindorge uit Luik (1838); koperen doopvont (eind 19de eeuw) met deksel bekroond met de Doop van Jezus. Drie glasramen achter het hoogaltaar (circa 1890), twee uit het eerste kwart van de 20ste eeuw.

Grafsteen, mogelijk van Walther van Hinnedael en familie of van Melchior Stuckers, schepen van het hof van Vliermaal (12de eeuw). Vooraan ten zuiden van de kerk: grafsteen van pastoor Herman Trouwers († 1820).

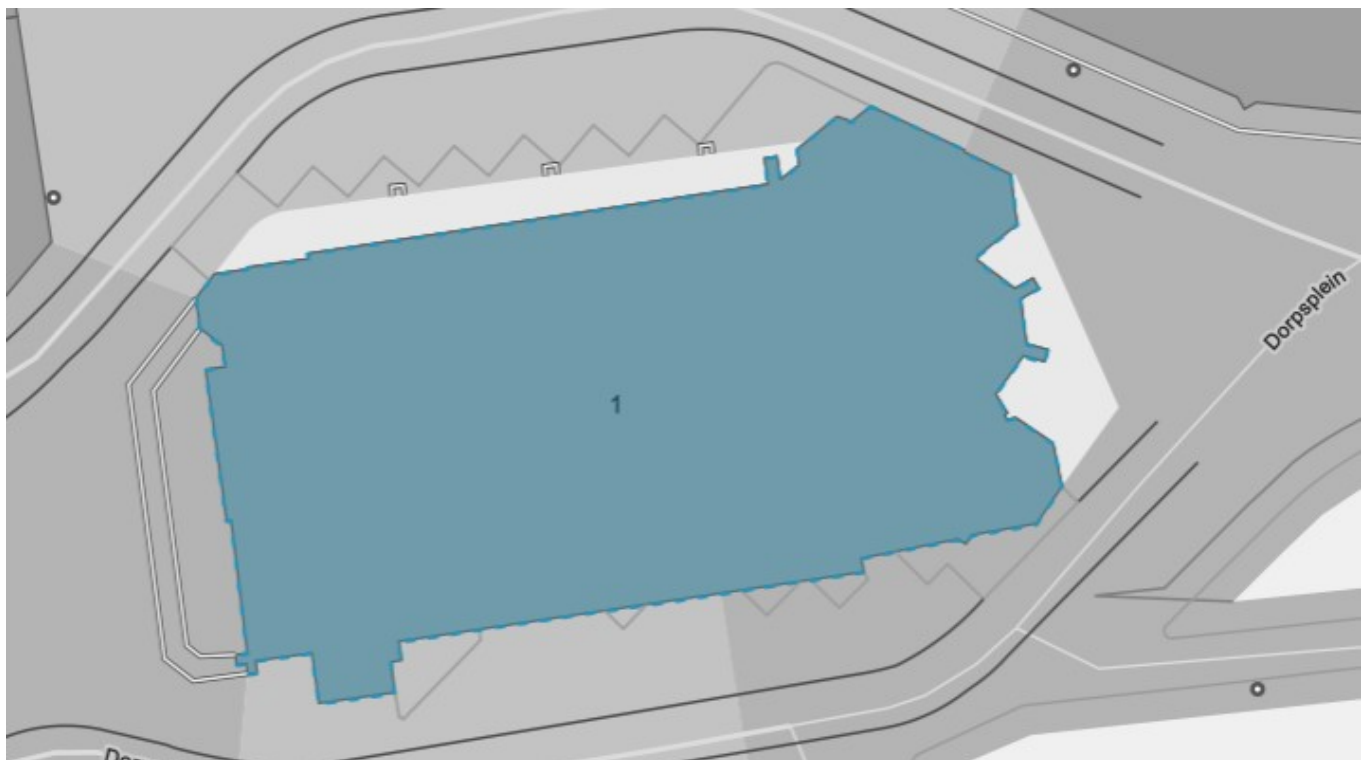
Bronnen: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/84267>
https://www.odis.be/lnk/OB_2672

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Bouwjaar: 1172 (Romaanse toren)

Oppervlakte

- 814 m²
globale afmetingen:
 - Hoofdbeuk: 21,82m x 18,35m
 - Zijbeuken:
 - Koor: 11,03m x 5,33m
 - Sacristie: (20,78m²) 4,67m x 4,45m
 - Oksaal: 5,70m x 2,96m
 - Portaal: 4,41m x 4,44m
 - Koffiehoek : 6,00m x 6,46m
- aantal zitplaatsen: 410 stoelen

Opbouw

- De romaanse toren werd gebouwd omstreeks 1172. In de 15de eeuw werden het koor en de linker zijbeuk bijgebouwd. De kruisbeuken dateren van de periode van 1492 tot 1522. In 1550 werd de rechterzijbeuk bijgebouwd. De kerk werd geklasseerd in 1936. Het geheel heeft romaanse, gotische en neo-gotische bouwstijlen.
- Nevenruimtes en aanhorigheden
 - Sacristie: er is geen sanitair aanwezig. Het sanitair van het ontmoetingscentrum wordt gebruikt. Er is wel een lavabo met warm water.
 - De toren is toegankelijk. Er zijn 3 klokken aanwezig.
 - Rondom de kerk is alles verhard. De kerk ligt aan het dorpsplein dat voornamelijk als doorgangsweg en parkeerplaats gebruikt wordt. Aan de linkergevel zijn nog enkele struiken aanwezig. In het kader van de heraanleg van het achtergelegen park aan de Bloemenstraat werd aan de achtergevel van de kerk een gedeelte onthard en beplant.
- De ruimte rechts van de inkom wordt sporadisch gebruikt als koffie-/receptieruimte.

Voorzieningen

Sanitair	Lavabo met warm water (toiletten beschikbaar in het ontmoetingscentrum)
Verwarming	Luchtverwarming (roosters), mazoutketel,
Verlichting	Combinatie van halogeen, spaarlampen en TL- verlichting
Keukenvoorzieningen	-
Audiosysteem	Geluidsinstallatie werd verbeterd tijdens interieurrestauratie
Beeldscherm(en)	-
Rolstoeltoegankelijkheid	Via de zij-ingang
Diefstal- en brandbeveiliging	Alarminstallatie aanwezig
Bliksembeveiliging	-
Gsm-operatoren	-

Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen (optioneel)

De mogelijkheden om de duurzaamheid te verhogen door aanpassing van verwarmingsinstallatie, dakisolatie, regenwateropvang, plaatsing van zonnepanelen, ... wordt nog verder onderzocht.

Bouwfysische toestand

- Stabiliteit: Scheuren zichtbaar t.h.v. boog rechts van het koor en gewelf
- Dak en toren: Lekkage aan dak werd hersteld
- Vochtproblemen: Opstijgend vocht aanwezig in de buitenmuren
- Gevelelementen: Glaswerk en ramen in goede staat
- Afwerking: Pleister- en schilderwerken werden hersteld

Sinds 2015 is een architect aangesteld i.f.v. de restauratie van de kerk. Het beheersplan mbt subsidiëring van onroerend erfgoed werd in 2017 opgemaakt.

- Om de 4 jaar wordt de kerk geïnspecteerd door Monumentenwacht. Uit het rapport van eind 2020 bleek dat het dak van de kerk zeer dringend diende hersteld te worden om verder verval te voorkomen. Deze werken werden in 2021 uitgevoerd.
- Barsten in 2 van de 4 zuilen die het oksaal ondersteunen werden in 2023 hersteld
- Er zijn dossiers lopende voor de verdere renovatie van de kerk (daken, gevels, glasramen)

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De vrijstaande kerk is centraal gelegen op het dorpsplein met naastliggende parking en park. Het oude kerkhof ligt aan de overzijde van de weg. Het oude kerkhof wordt door een straat (en muur) gescheiden van de kerk.

Achter de kerk en langs het park ligt een neogotische Ursulinnenkapel die gebruikt wordt voor recepties en burgerlijke trouw. Aansluitend aan deze kapel ligt het ontmoetingscentrum van de gemeente Wellen.

Bereikbaarheid

Tijdens de ochtend en avondpieken van de school is er verkeersdruk en bijhorende parkeerproblemen.

De kerk is goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Er stoppen verschillende buslijnen (halte Wellen gemeentehuis) vlakbij de kerk:

- lijn 38(Hasselt-Heers)
- lijnen 232 – 235 – 236 (verbinding met Tongeren)
- lijnen 476 – 477 - 479 (verbinding met Hasselt)
- Flex vervoer via Hoppin

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De kerk wordt gebruikt als centrale kerk van de parochie. Ze is elke dag van de week open.

In de week gaat de eucharistieviering iedere dag door, voorafgegaan door het rozenkransgebed.

Er zijn 3 vieringen in het weekeinde (zaterdag om 17u00 in de kerk van Ulbeek en zondag om 10u00 09u30 in Wellen centrum en om 18u00 in de kerk van Berlingen).

Ook op hoogfeestdagen is er een eucharistieviering om 09u30.

Eens per maand is er een doopviering.

De eerste communieviering en de vormselviering gaan voor de ganse parochie door in de Sint-Jan Baptistkerk van Wellen.

Eenmaal per jaar wordt een gemeenschappelijke ziekenzalving gevierd in de centrumkerk van Wellen voor de hele parochie, met de hulp van “Ziekenzorg”, en een gemeenschappelijke ziekenzalving in het woon- en zorgcentrum “De Bloken”.

Op de laatste zondag van iedere maand worden - in de eucharistieviering van 9u30 in de centrumkerk van Wellen - de overledenen van de voorbije maand van de hele parochie herdacht.

De avondwake en de uitvaartliturgie gaan door in de parochiekerk van de overledene.

Tijdens de Goede Week worden een biechtviering, de viering van Witte Donderdag en de Paaswake voor de hele parochie gehouden in de centrumkerk van Wellen. Op Goede Vrijdag is er in de namiddag een kruiswegviering in centrumkerk van Wellen.

De kruishulde wordt gehouden in de kerk van Ulbeek en in de centrumkerk van Wellen.

Er worden ook speciale vieringen gehouden, o.a. boekentassenwijding, kinderzegening rond het feest van Lichtmis, huwelijksjubilea en eucharistievieringen voor verenigingen.

2.2. Sint-Rochuskerk in Ulbeek

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.1. Identificatie

Naam: Sint-Rochus

Geografische ligging

- Ulbeekstraat 32, 3832 Wellen (Ulbeek)
- Provincie: Limburg
- Woongebied met landelijk karakter

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom Hasselt
- Dekenaat Sint-Truiden
- Parochie Sint-Brigitta

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Brigitta

Bescherming(en)/vastgesteld

- Niet beschermd
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed op de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen sinds 01/02/2018

URI: <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/19235>

2.2.2. Beschrijving

a) *Cultuurhistorische waarde*

De oude kerk is in 1937-38 vervangen door een, meer ten noordwesten gelegen, nieuwe zaalkerk van baksteen en beton, op een sokkel uit kwartsiet, naar ontwerp van architect K. Gessler (Maaseik); eerste steenlegging in 1937 cfr. inscriptie. Algemene opvatting en vormgeving passend in de kerkarchitectuur van het interbellum: omzetten van traditionele elementen in een vernieuwde context; naast de dominerende baksteenbouw wordt beroep gedaan op het moderne beton voor structurele onderdelen.

De plattegrond van de georiënteerde nieuwe kerk beschrijft een narthex, een middenbeuk van acht traveeën, een aangebouwde noordwesttoren tegen de noordelijke zijgevel, een inspringend koor van één rechte travee met vlakke sluiting en twee zuidelijke sacristieën.

Noordwesttoren van vier geledingen, onder overstekend tentdak (mechanische pannen). Kleine rechthoekige muuropeningen; galmgaten op de hoeken op de hoogste bouwlaag.

Narthex met spitsboogvormig verdiept portaal, geflankeerd door twee rechthoekige vensters en bekroond door een spitsboogvormig vijflicht. Spitsboogdeur aan de zuidzijde.

Schip onder zadeldak (mechanische pannen). Zijgevels, om de twee traveeën gemarkeerd door kapelgevels tussen versneden steunberen; afwisselend spitsboogvormige en rechthoekige drielichten. Lager koor onder zadeldak (mechanische pannen); gelijkaardige kapelgevel met rechthoekig drielicht als bij het schip. Rond venster met ingeschreven kruis onder rechthoekig venster in de sluiting.

Sacristieën onder haaks schilddak (mechanische pannen) met dakkapel. Spitsboogvormig portaal met puntgevelvormige bekroning; trap. Voor het overige rechthoekige muuropeningen.

Gelijkaardig parochiezaaltje ten noorden van de kerk; rondboogvormige muuropeningen. Interieur: typische overkluizing door middel van een spits tongewelf van baksteen op betonnen gordelbogen.

Mobilair: Uit de oude kerk overgebrachte elementen: Schilderij met voorstelling van tien taferelen uit het leven van Sint-Rochus (16de? - eerste kwart 17de eeuw).

Witgeschilderd houten engeltje (18de eeuw); gestoffeerde processiemadonna (tweede helft 18de eeuw of eerste helft 19de eeuw); beeld van St.int-Jozef, geschilderd hout (eerste helft 19de eeuw); kruisweg van Parentani (1914). Communiebank (1908, gift van de familie Hayen-Bomal); vijf eiken bidbanken (circa 1825), waarvan één gedateerd 1825 en met opschrift: "W.F. Derie 1825 M. Claes"; stenen doopvont met vier hoofden en vernieuwde basis, nieuw geelkoperen deksel, Maasland (1525-50); reliekhouders van Sint-Rochus, in hout met zilverbleslag (midden 17de eeuw).

Uit de bouwperiode van de nieuwe kerk: Hoofdaltaar en zijaltaren van Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Rochus; orgel van A. Joris (Hasselt) uit 1938.

Bronnen: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/84237>
https://www.odis.be/lnk/OR_19521

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Bouwjaar: 1937

Oppervlakte

- 552 m²
 - globale afmetingen:
 - Hoofdbeuk: 12,04m x 26,90m (x 9,80m hoogte)
 - Zijbeuken: links: 2,84m x 2,82m
Rechts: 2,92m x 1,48m
 - Koor: 6,74m x 5,78m
 - Sacristie 5,00m x 4,19m en 4,20m x 2,51m
 - Oksaal: 3,33m x 3,85m en 12,20m x 3,12m
 - Portaal
- aantal zitplaatsen: 210 stoelen

Opbouw

- Recente Interbellumkerk - zaalkerk
- Nevenruimtes en aanhorigheden
 - Sacristie: er is 1 toilet aanwezig, verbonden aan de sacristie en niet publiek toegankelijk.
 - De toren is bereikbaar via ladders. Er zijn klokken aanwezig. In de toren zijn 3 of 4 niveau's.
 - Vooraan de kerk is een gedeelte verhard als parking. Rondom de kerk is een grasveld aanwezig. De gemeente plant rioleringswerken en wegeniswerken in de omgeving van de kerk. Hierbij zal het plein vóór de kerk ook worden heringericht.
 - Ten noorden van de kerk ligt een gelijkaardig parochiezaaltje met rondboogvormige muuropeningen. Het interieur heeft een typische overkluizing door middel van een spits tongewelf van bakstenen op betonnen gordelbogen. De keuken werd vernieuwd. Het parochiezaaltje wordt gebruikt voor vergaderingen van parochiale organen, verenigingen (Ferm, Okra) koffietafels en feesten (communie, wijkfeesten)
 - Het kerkhof ligt rond de oude kerk die herbestemd werd als begraafplaats.

Voorzieningen

Sanitair	1 toilet in de sacristie, publieke toiletten in het parochiezaaltje 1 kraan in de kerk
Verwarming	gasketel, jaren 90- geoptimaliseerd in 2017
Verlichting	Combinatie van halogeen, spaarlampen en TL- verlichting
Keukenvoorzieningen	In parochiezaaltje
Audiosysteem	2 micro's waarvan de onderlinge omschakeling niet optimaal is
Beeldscherm(en)	-
Rolstoeltoegankelijkheid	Er is een verplaatsbaar hellend vlak aanwezig dat gebruikt kan worden als de noodzaak zich voordoet.
Diefstal- en brandbeveiliging	-
Bliksembeveiliging	-
Gsm-operatoren	-

Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen (optioneel)

De mogelijkheden om de duurzaamheid te verhogen door aanpassing van verwarmingsinstallatie, dakisolatie, regenwateropvang, plaatsing van zonnepanelen, ... wordt nog verder onderzocht

Bouwfysische toestand

- Dak en toren: betonrot aan de dakoversteek van de toren
 - Vochtproblemen: Opstijgend vocht t.h.v; de betonnen pilaren en insijpelend vocht aan de pilaar t.h.v. de biechtstoel
 - Gevelementen: Barsten in enkele glas- en loodramen
- Er is geen rapport van Monumentenwacht beschikbaar

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk is gelegen binnen de dorpskern, vlakbij de oude kerk en het dorpsplein. Rondom de kerk staan vrijstaande woningen.

Er is een grote symboolwaarde door de aanwezigheid van een relikwie van St. Rochus (1622)

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Iedere zaterdag wordt er om 17u00 een eucharistieviering gehouden.

Ook op paasdag, 1 november en kerstavond wordt er een eucharistieviering georganiseerd.

De avondwake en de uitvaartliturgie gaan door in de parochiekerk van de overledene.

Op Goede Vrijdag is er een kruishulde in de kerk van Ulbeek.

Bereikbaarheid

De kerk is bereikbaar met het openbaar vervoer. Er stoppen verschillende buslijnen (halte Ulbeek smid) vlakbij de kerk:

- lijnen 232– 236 (verbinding met Tongeren)
- lijn 479 (verbinding met Hasselt)
- Aan halte Ulbeek Kleinmeersveldstraat is ook Flex vervoer via Hoppin mogelijk.

De parking tegenover de kerk heeft een 50-tal plaatsen.

2.3. Sint-Agatha in Berlingen

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.3.1. Identificatie

Naam: Sint-Agatha

Geografische ligging

- Berlingenstraat 2, 3830 Wellen
- Provincie: Limburg
- Woongebied met landelijk karakter

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom Hasselt
- Dekenaat Sint-Truiden
- Parochie Sint-Brigitta

Eigenaar: gemeente Wellen

Bescherming(en)/vastgesteld

- Beschermd Monument sinds 12/01/1987, met inbegrip van de kerkhofmuur
URI: <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/3991>
- Beschermd stads- of dorpsgezicht sinds 12/01/1987, met inbegrip van het kerkhof
URI: <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/3992>

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed op de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen sinds 01/02/2018

Gotische parochiekerk met neogotische aanpassingen. Er is een opvallende contrast in bouwmaterialen en ouderdom: het gotische koor uit de 13de-14de eeuw is gebouwd in natuursteen en het neogotische schip uit 1851-1865 in baksteen.

De kerk met kerkhofmuur dient als monument beschermd omwille van de wetenschappelijke, in casu architectuurhistorische waarde: het gebouw is een getuige van wijzigingen en ontwikkelingen, merkwaardig, 13de-eeuws gotisch koor, neogotische middenbeuk en neoclassicistische westtoren. Documentaire waarde van het gotische koor als restant van de oorspronkelijke 13de-eeuwse kerk.

Andere sociaal-culturele waarde, in casu de symboolwaarde van het gebouw.

Het omringend kerkhof dient beschermd als dorpsgezicht omdat het integrerend deel uitmaakt van de kerksite.

De Sint-Agathakerk en kerkhofmuur, met het omringend kerkhof, zijn beschermd als dorpsgezicht omwille van het algemeen belang.

Bijzondere artistiek, cultuurhistorische waarde (uit inventaris CRKC):

- kruisbeeld 16de eeuw
- grafstenen
- biechtstoel
- preekgestoelte

2.3.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Zaalkerk met gotisch koor uit circa 1300, neoclassicistische westtoren uit het midden van de 19de eeuw en neogotisch schip uit circa 1865. De kerksite wordt omgeven door een kerkhofmuur met 19de-eeuws gietijzeren poorthek.

Historiek

Reeds ten tijde van pastoor R.V. Hardiques (1747-91) werd gemeld dat restauratie van de gotische kerk uit circa 1300 nodig was. In 1797-1799 werd de kerk gesloten en het meubilair verkocht in 1799, waarna het door de koper weer aan de kerk werd geschonken. In 1851-1865 volgde de bouw van de neoclassicistische toren en het neogotische schip. In 1864 (volgens jaartal op sluitsteen van het koor) werd het gotisch koor vergroot en gerestaureerd.

In 1980-1984 vonden herstellingswerken plaats onder leiding van architect P. Stevens (Hasselt).

Beschrijving

De georiënteerde kerk is gelegen op een opgehoogde heuvel en omgeven door een ommuurd kerkhof, met hardstenen pijlers waartussen zich een smeedijzeren hek bevindt. Het bedehuis is in het centrum van het dorp gesitueerd, vlakbij en ten noordwesten van de rivier de Herk.

De plattegrond beschrijft één beuk van drie traveeën, met ingebouwde westtoren, geflankeerd door een doopkapel ten noorden en een ruimte met trap ten zuiden, een inspringend koor van één rechte travee met driezijdige sluiting en een sacristie aan de rechter zijde van het koor vervolledigen het geheel.

De bakstenen toren van twee geledingen, de bovenste inspringend, onder een ingesnoerde naaldspits (kunstleien), dateert uit het midden van de 19de eeuw. De bakstenen sokkel is afgelijnd met geprofileerde lijsten van hardsteen. Een neoclassicistisch portaal in een hardstenen

geprofileerde omlijsting op recente neuten met een bekronende druiplijst op consoles en daarboven een radvenster met ijzeren roedeverdeling vormen de toegangspartij. De derde bouwlaag is aan de west-, de noord- en de zuidzijde voorzien van een rondboogvormig galmgat met kordon vormende hardstenen lekdrempels en imposten. On de dakrand zijn steigergaten aanwezig.

Het neogotisch bakstenen schip onder zadeldak (kunstleien) dateert uit circa 1865. Het schip wordt verlicht door driedelige spitsboogvensters van mergelsteen met drie driepassen in het maaswerk. Steunberen met drievoudige versnijding en afwerking van mergelsteen ritmeren het schip dat eveneens voorzien is van mergelstenen afzaten en kroonlijst.

Het gotisch koor uit circa 1300 is opgetrokken in mergelsteen op een sokkel van silex en wordt eveneens afgedekt door een kunstleien dakbedekking. De vensters en tracering zijn zoals in het schip.

Een neogotische sacristie van baksteen onder zadeldak (kunstleien) bevat muuropeningen en afzaten afgewerkt met mergelsteen en overhoekse steunberen.

Interieur

Het interieur is bepleisterd en beschilderd. Het schip wordt overwelfd met kruisribgewelven op schalken voorzien van bladwerkkapitelen en geritmeer door spitsboogvormige muraalbogen. Een spitsboogvormige triomfboog vormt de overgang naar het koor overkluisd door middel van een stergewelf en straalgewelf boven de sluiting, schalken zoals in het schip. De sluitsteen van het koorgewelf draagt de datering "1864".

Meubilair

Schilderij met voorstelling van de Sint-Carolus-Borromeus die de steun van Onze-Lieve-Vrouw inroept voor de pestlijders van Milaan (18de eeuw), geschonken door de Brigittijnen van Loon, waarschijnlijk tijdens het pastoraat van E.H. Claes (1811-22), onlangs gerestaureerd; Jezus aan het kruis, gepolychromeerd hout, Luiks (1530-40); Gestoffeerd beeld van Onze-Lieve-Vrouw-met-Kind; Neogotische kruisweg in gips (?). Neogotisch hoofdaltaar (circa 1865 of 1896), retabel met beelden van Sint-Martinus (?), Sint-Norbertus, een heilige bisschop en Sint-Petrus; Barokke eiken biechtstoel (17de eeuw en deels 19de eeuw); Eiken preekstoel (Luikse Lodewijk XIV (rococo), tweede helft 18de eeuw); Eiken neogotisch doksaal; Orgel (midden 19de eeuw). Kerkportaal: marmeren gedenkplaat ter ere van de gesneuvelden van de Eerste Wereldoorlog en hardstenen grafsteen van Gijsbrecht van Heers (+ 1440) met persoonsvoorstelling, gotisch.

Kerkhof

Het kerkhof rond de kerk wordt omgeven door een gerestaureerde hoge bakstenen keermuur uit de bouwtijd van het schip en de toren (1861-1865). Aan de zuidzijde, waar het niveauverschil veel steiler is, werd de kerkhofmuur later (eerste helft 20ste eeuw) deels heropgebouwd met breukstenen.

Het ingangshek, van smeedijzer en met neogotische invloed in de vormgeving, heeft vierkant stijl- en regelwerk, ronde onderspijltjes en spijlen met klimmend beloop naar de spits van de boog die de stijlen met de makelaar verbindt. Een kruis bekroont de makelaar. De hekpijlers zijn vierkante monolieten van blauwe hardsteen met invloed van het neoclassicisme in de vormgeving van de deksteen.

De smeedijzeren handgreep van de vroegere dubbele trap met pui bleef bewaard, maar de trappen zelf verdwenen bij de verbreding en uitdieping van de straat; ze werden vervangen door achteruit gelegen bakstenen trappen op het kerkhof.

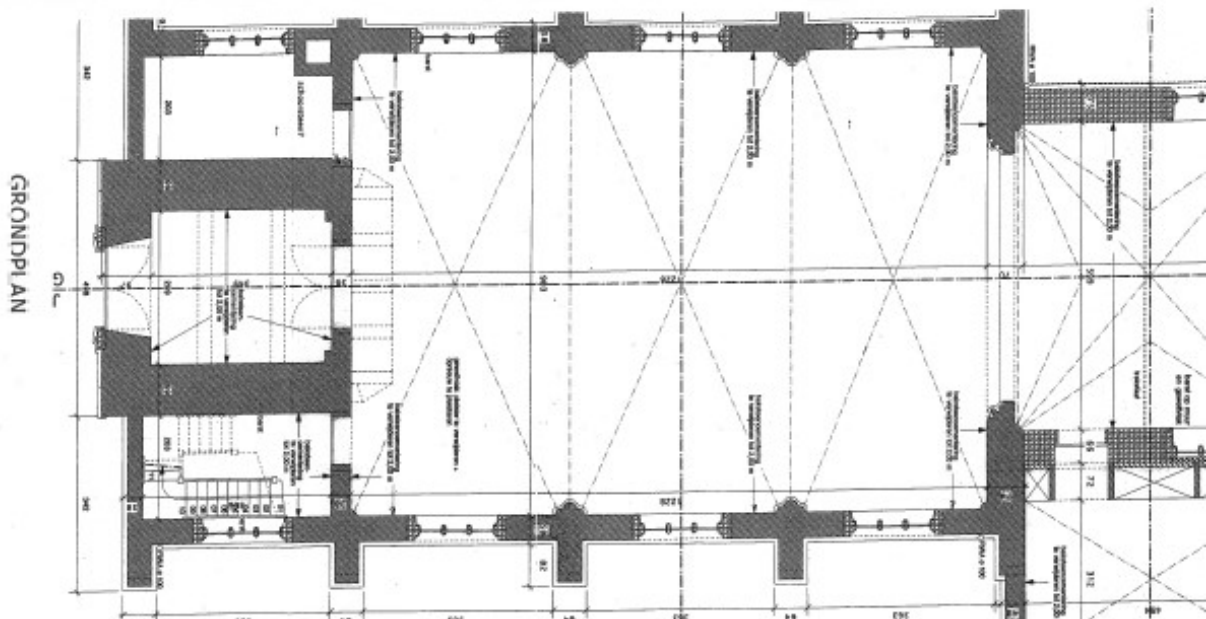
*Bronnen: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/32569>
https://www.odis.be/Ink/OR_19520*

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Bouwjaar: 13de eeuw

Oppervlakte

- 255 m²
globale afmetingen:
 - o Hoofdbeuk: 9,03m x 12,26m x 8,97m (vrije hoogte)
 - o Zijbeuken:
 - o Koor: 7,82m x 6,00m
 - o Sacristie: 4,95m x 3,12m x 5,22m hoogte
 - o Oksaal: niet gemeten
 - o Portaal: 2,95m x 3,49m x 2,92m hoogte
- aantal zitplaatsen: 120 stoelen

Opbouw

- De georiënteerde kerk is gelegen op een opgehoogde heuvel en omgeven door een ommuurd kerkhof, met hardstenen pijlers waartussen een smeedijzeren hek. Het bedehuis is in het centrum van het dorp gesitueerd, vlakbij en ten noordwesten van de Herk.
- De plattegrond beschrijft één beuk van drie traveeën, met ingebouwde westtoren, geflankeerd door een doopkapel ten noorden en een ruimte met trap ten zuiden, een inspringend koor van één rechte travee met driezijdige sluiting en een sacristie aan de rechter koorzijde. linker zijbeuk bijgebouwd. De kruisbeuken dateren van de periode van 1492 tot 1522. In 1550 werd de rechterzijbeuk bijgebouwd. De kerk werd geklasseerd in 1936. Het geheel heeft romaanse, gotische en neo-gotische bouwstijlen.
- Nevenruimtes en aanhorigheden
 - Sacristie: er is geen sanitair aanwezig. De toegang is via het koor.
 - De toren is toegankelijk via een trap. Er zijn 2 klokken aanwezig.
 - Langs de Berlingstraat is de afsluiting in metselwerk. Langs de Bronstraat is er gespannen draad. De paden in kiezel lopen doorheen het kerkhof.
- De sacristie wordt gebruikt als vergaderruimte voor de kerkfabriek

Voorzieningen

Sanitair

-
Kraan buiten de kerk

Verwarming	Luchtverwarming (roosters in de vloer), mazoutketel,
Verlichting	Combinatie van halogeen en spaarlampen
Keukenvoorzieningen	-
Audiosysteem	-
Beeldscherm(en)	-
Rolstoeltoegankelijkheid	Moeilijk toegankelijk door hoogteverschil met de straat
Diefstal- en brandbeveiliging	-
Bliksembeveiliging	-
Gsm-operatoren	-

Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen (optioneel)

De mogelijkheden om de duurzaamheid te verhogen door aanpassing van verwarmingsinstallatie, dakisolatie, regenwateropvang, plaatsing van zonnepanelen, ... worden nog verder onderzocht

Bouwfysische toestand

- Stabiliteit: Dak, gevels, kerkmuur en glasramen werden gerestaureerd in 2017
 - Vochtproblemen: de buitenmuren vertonen opstijgend vocht
 - Gevelementen: Glaswerk werden gerestaureerd
 - Afwerking: het plafond is op verschillende plaatsen afgebrokkeld en beschadigd door gaten in het dak
- Er is geen rapport Monumentenwacht beschikbaar

2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt binnen de dorpskern, op een heuvel met naastliggend kerkhof.

2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Iedere zondag en op hoogfeestdagen wordt er om 11u30 een eucharistieviering gehouden. De avondwake en de uitvaartliturgie gaan door in de parochiekerk van de overledene.

Bereikbaarheid

Tijdens de ochtend en avondpiekuren van de school is er verkeersdrukte en bijhorende parkeerproblemen.

De kerk is goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Er stoppen verschillende buslijnen (halte Wellen gemeentehuis) vlakbij de kerk:

- lijn 38(Hasselt-Heers)
- lijnen 232 – 235 – 236 (verbinding met Tongeren)
- lijnen 476 – 477 - 479 (verbinding met Hasselt)
- Flex vervoer via Hoppin

2.4. Sint-Lambertus in Herten

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

2.4.1. Identificatie

Naam: Sint-Lambertus

Geografische ligging

- Hertenstraat z/n, 3830 Wellen
- Provincie: Limburg
- Woongebied met landelijk karakter

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom Hasselt
- Dekenaat Sint-Truiden
- Parochie Sint-Brigitta – geen erediensten meer

Eigenaar: gemeente Wellen

Bescherming(en)/vastgesteld

- Niet beschermd
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed op de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen sinds 01/0/2018

Het georiënteerde bedehuis, hogerop gelegen ten opzichte van het straatniveau en omringd door het ommuurde kerkhof, ligt in het dorpscentrum.

2.4.2. Beschrijving

a) *Cultuurhistorische waarde*

Het georiënteerde bedehuis, hogerop gelegen ten opzichte van het straatniveau en omringd door het ommuurde kerkhof, ligt in het dorpscentrum, vlakbij en ten oosten van de Herk. Oorlogsmonument tegen de kerk. Het bedehuis was reeds bouwvallig in 1680. In 1693, cfr. jaartal boven ingangdeur, werd ze heropgebouwd door pastoor Hamonts op verzoek en met de hulp van Guilielmus de Geloës, kanunnik van Sint-Gereon te Keulen en heer van Herten. Hersteld in 1871 en gerestaureerd naar ontwerp van H. Martens (Stevoort) in 1899. Uitbreiding met noordelijke zijbeuk, in de jaren 1960.

De plattegrond beschrijft een uitgebouwde westtoren, een middenbeuk en slechts één aangebouwde zijbeuk aan de noordkant, beide van twee traveeën, alsook een halfronde koorapsis.

Bakstenen gebouw met afwerking van mergel en kalksteen; sokkel van silex plint, behalve bij de toren.

Westtoren van drie inspringende geledingen met mergelstenen hoekbanden, dito muurbanden, waterlijsten, steigergaten en geprofileerde kroonlijst, onder een ingesnoerd tentdak (kunstleien). Rechthoekige vensters en lichtgleuven in kalkstenen omlijsting, rondbogige galmgaten met negblokken van mergelsteen op de bovenste bouwlaag; krulankers. Gedrukt rondboogportaal in een kalkstenen omlijsting met negblokken en 1693 gedateerde sluitsteen. Ingeschreven korfboogdeur in een verankerde geprofileerde kalkstenen omlijsting met geprofileerde druiplijst, waarboven een kleine geprofileerde beeltenis. Schip onder gebogen zadeldak (kunstleien). Muurbanden, hoekblokken ten westen en geprofileerde kroonlijst van mergelsteen. Rondboogvensters in kalkstenen omlijsting met afgeschuinde neg. Kleine rondboogvensters in de recentere noordelijke zijbeuk onder lessenaarsdak (kunstleien). Rondboogvensters conform schip in het koor. Recente sacristie aan de noordzijde van het koor.

Bepleisterd en beschilderd interieur met vlakke zoldering, afgelijnd door gebogen kroonlijst. Stucversiering in apsis: plafond met Heilige Geest in stralenkrans; boven en aan weerszij van het altaar: de stad Jeruzalem, wolken, engelenhoofden, guirlandes en medaillons die onder andere een kelk, een bisschopsstaf, een toorts en een wierookvat voorstellen in een ronde lijst, ondersteund door palmtakken (eind 18de eeuw). Schouderboogarcade op betonnen zuilen tussen schip en moderne noordelijke zijbeuk.

Mobilair: Origineel hoofdaltaar van witte steen, stuc en beschilderd hout (eind 17de? en eind 18de eeuw); eiken communiebank (1708), afkomstig uit de kerk van Wellen; doopvont (kalkstenen voet uit de 15de eeuw, kuip uit de 18de eeuw); kruisweg (19de, 20ste eeuw), afkomstig uit de kapel van de Soeurs de la Miséricorde te Luik.

Hardstenen gedenksteen van kanunnik Guilielmus de Geloës, heer van Herten, en diens neef Joannes de Geloës, heer van Mombeeck, Hommelen en Herten († 1728) (1729). Hardstenen grafstenen van Mathildis de Herten († 1426) en haar echtgenoot Gerard Van den Edelbamp († 1439), heer van Meldert, met persoonsvoorstellungen, van Gherart Van den Edelbamp († 1470), heer van Herten, van Renier van Hulsberg, genoemd Schaloen († 1504), heer van Herten, en zijn echtgenote Mechteld van den Edelbamp.

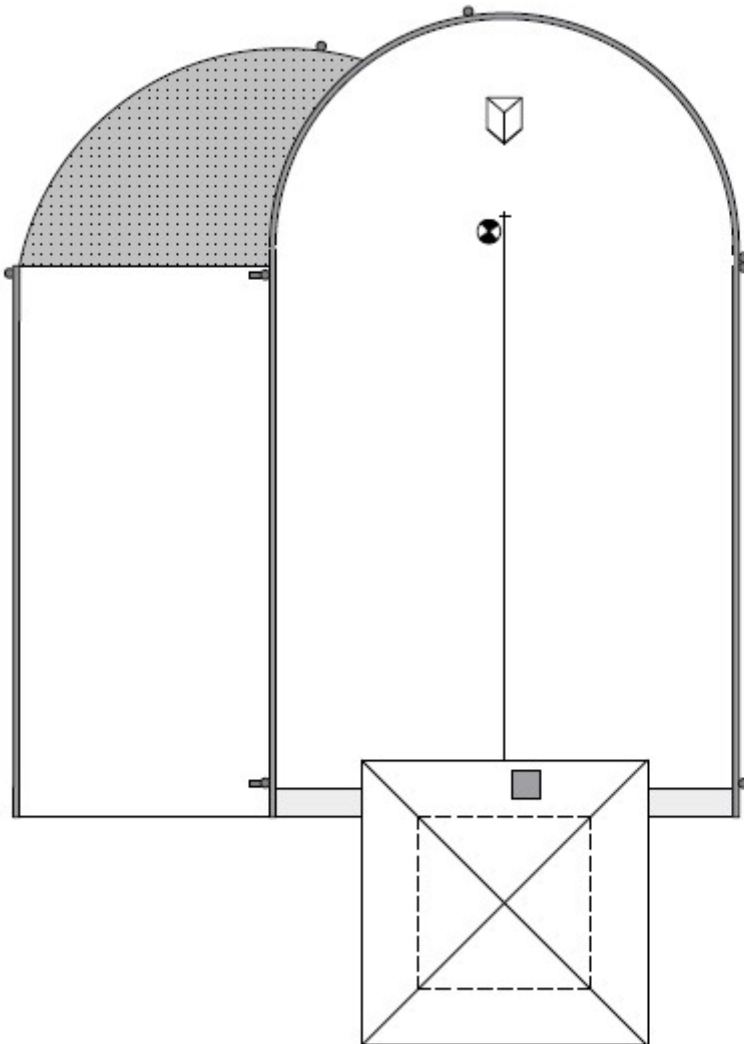
Bronnen: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/32584>
https://www.odis.be/lnk/PB_47578

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Bouwjaar: 1693

Oppervlakte

- 187 m²
 - globale afmetingen:
 - Hoofdbeuk: 6,53m x 8,64m x 6,71m (vrije hoogte)
 - Zijbeuken: 4,37m x 10,06m x 3,83m (vrije hoogte)
 - Koor: 4,67m x 6,40m
 - Sacristie: 2,76m x 3,66m (half rond grondplan)
 - Oksaal: 1,36m x 6,41m
 - Portaal: 4,16m x 2,22m
 - aantal zitplaatsen: geen stoelen meer aanwezig

Opbouw

- Het georiënteerde bedehuis, hogerop gelegen ten opzichte van het straatniveau en omringd door het ommuurde kerkhof, ligt in het dorpscentrum, vlakbij en ten oosten van de Herk.
- De plattegrond beschrijft een uitgebouwde westtoren, een middenbeuk en slechts één aangebouwde zijbeuk aan de noordkant, beide van twee traveeën, alsook een halfronde koorapsis. Bakstenen gebouw met afwerking van mergel en kalksteen; sokkel van silex plint, behalve bij de toren.
- Bepleisterd en beschilderd interieur met vlakke zoldering, afgelijnd door gebogen kroonlijst. Stucversiering in apsis. Schouderboogarcade op betonnen zuilen tussen schip en moderne zijbeuk.
- Nevenruimtes en aanhorigheden
 - Sacristie: er is geen sanitair aanwezig. Er is wel 1 kraan
 - De toren is toegankelijk via een trap die in slechte staat is. Er zijn geen klokken aanwezig.
 - Er is een ommuurd kerkhof. Nieuwe begraafplaatsen liggen op het lager gelegen grasveld achter de kerk.
- De kerk heeft een nieuwe bestemming nodig. De mogelijkheden zijn beperkt door het gebrek aan parkeermogelijkheden.

Voorzieningen

Sanitair	- 1 kraan in de sacristie
Verwarming	2 gaskacheltjes,
Verlichting	Halogeenspots als binnenverlichting
Keukenvoorzieningen	-
Audiosysteem	Verwijderd wegens leegstand
Beeldscherm(en)	-
Rolstoeltoegankelijkheid	Het gebouw is niet rolstoeltoegankelijk. Het terrein rond de kerk is alleen via een trap te bereiken. Naar het achterliggende kerkhof is wel een hellend vlak voorzien.
Diefstal- en brandbeveiliging	-
Bliksembeveiliging	-
Gsm-operatoren	-

Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen (optioneel)

De mogelijkheden om de duurzaamheid te verhogen door aanpassing van verwarmingsinstallatie, dakisolatie, regenwateropvang, plaatsing van zonnepanelen, ... worden nog verder onderzocht in functie van de mogelijke herbestemming.

Bouwfysische toestand

- Stabiliteit: Er is een scheur aan de hoek van de linkerbeuk. Ter hoogte van het dak en de buitenmuren zijn ook verschillende scheuren
- Vochtproblemen: lekkage aan het dak en opstijgend vocht in de muren
- Gevelelementen: Glasramen zijn nog in goede staat.
- Afwerking: Afbladerende verf van muren en plafond

- **Samenvatting rapport Monumentenwacht**
 - De kerk bevindt zich algemeen in een redelijke staat. De later aangebouwde zijbeuk verkeert echter in slechtere staat; hier wordt een totale herstelling of afbraak aanbevolen.
 - De leibedekking is redelijk verweerd door ouderdom. Plaatselijk zijn enkele lekken aanwezig, die dringend hersteld moeten worden. De dakrestauratie wordt op langere termijn (+ 6 jaar) aanbevolen, vermits de kwaliteit van de leien nog deugdelijk is. In afwachting van de restauratie dient de dakbedekking jaarlijks gecontroleerd te worden op eventuele lekkages. Men kan evenwel opteren om deze dakrestauratie alsnog sneller uit te voeren.
 - De toestand van de goten en regenwaterafvoeren is eveneens redelijk. Plaatselijk zijn enkele lekken aanwezig, die snel hersteld moeten worden. Tijdens de aanbevolen dakrestauratie zullen de goten en afvoeren eveneens vernieuwd worden.
 - De zolderruimtes zijn sterk bevuild. Plaatselijk zijn aantastingen door houtborende insecten aanwezig. Controleer het houtwerk tijdens de dakrestauratie, en vervang of verstevig waar nodig.
 - Het muurwerk en de opgaande structuren zijn algemeen in orde. In dit verslag worden meerdere lacunes aan de gevels vermeld.
 - De glasramen zijn algemeen in orde. De nodige onderhouds- en herstellingswerken worden aangegeven in dit verslag. Het houten schrijnwerk heeft eveneens nood aan onderhoudswerkzaamheden.
 - De verschillende lekken, het ongunstige klimaat en de jarenlange verwaarlozing heeft geleid tot ernstige schade bij de interieurafwerkingen.
 - De meeste klokken werden verwijderd. 1 exemplaar is nog ter plaatse, maar lijkt niet meer actief. De klokkenstoel is plaatselijk beschadigd, zonder verdere gevolgen.
 - De omgeving is goed verzorgd. De nodige onderhoudswerkzaamheden worden aangeraden.

De kerk staat leeg sinds 2010.

Biodiversiteit

- Er is een uilenkast aanwezig in de toren

2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in het dorpscentrum vlak naast een lagergelegen vakwerkhoeve. De kerk en het bestaande, ommuurde kerkhof ligt veel hoger dan het straatniveau.

2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Er worden geen vieringen meer gehouden. De kerk kan aan de eredienst onttrokken worden mits herbestemming die past in de waardigheid van het gebouw. De mogelijkheden worden nog verder onderzocht. De buurt zal hierbij worden betrokken.

Als proefproject wordt momenteel onderzocht of de kerk tijdelijk kan worden opengesteld als kunstatelier voor een plaatselijke kunstenaar. Hierrond worden nog verdere gesprekken gevoerd.

Bereikbaarheid

De kerk is niet goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Er stoppen vlakbij geen buslijnen. De dichtstbijzijnde halte voor Flex vervoer via Hoppin ligt op 500m (halte Hertenstraat)

Een nieuwe bestemming wordt bemoeilijkt door het gebrek aan parkeermogelijkheden. Een functie die voornamelijk door lokale buurtbewoners gebruikt zal worden, lijkt dan ook het meest aangewezen.

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

Binnen een termijn van 10 tot 15 jaar staan we voor heel wat uitdagingen.

Als groep van christenen blijft er een taak op gebied van liturgie, catechese en verkondiging, diaconie, inzet in het sociale aspect. Deze groep wil samenwerken met andere groepen in de gemeente want de kerk, nu al een kleine groep, moet toch aanwezig blijven en moet misschien nog nadrukkelijker aanwezig zijn in het leven van iedere dag.

De gemeente stelt een vergaderruimte ter beschikking die ruim gebruikt kan worden Het is belangrijk dat ook in de toekomst het parochiesecretariaat en de lokalen voor de kerkfabriek te beschikking blijven. Het parochiesecretariaat is een plaats waar persoonlijke gesprekken en ontmoetingen kunnen doorgaan.

Voor doopsels, huwelijken, eerste communie- en vormselcatechese en uitvaartliturgie zal er meer en meer beroep moeten gedaan worden op geëngageerde christenen die een steeds stevigere vorming dienen te krijgen.

Er is een team dat de catechese op zich neemt, met een tiental ontmoetingen :

- voor kinderen: naar aanleiding van de eerste communie en van het vormsel. Gemiddeld zijn er in de parochie 30 eerste communicantjes en 30 vormelingen ieder jaar. De ouders worden op de hoogte gehouden van de vorderingen via mail en 2 ouderavonden.
- voor volwassenen: naar aanleiding van het doopsel van hun kind met een bijeenkomst voor ouders, samen met peters en meters, op het parochiesecretariaat, voor de doopsels in de ganse parochie; bij gelegenheid van de eerste communie en van het vormsel van hun kind, en bij gelegenheid van hun huwelijk. Behalve deze gelegenheden is de catechese voor volwassenen beperkt tot de deelname een de dekenale vormingsavonden.

Op 10/12/2024 is er een fusie geweest van de 3 kerkfabrieken en werd er een naamsverandering doorgevoerd. De nieuwe naam is St-Brigitta.

De parochie werd gevormd met de Sint-Jan De Doperkerk in **Wellen** als centrale kerk en centrale plaats voor gemeenschappelijke activiteiten, zoals de voorbereiding op doopsels, eerste communie en vormsel, en voor de voornaamste liturgische vieringen van het liturgisch jaar.

De kerken van **Ulbeek** en **Berlingen** blijven ook open voor één eucharistieviering in het weekend en voor eventuele bijzondere vieringen.

De kerk van **Herten** zal een andere bestemming krijgen na overleg met de buurtbewoners. Wanneer er een definitieve bestemming gekozen wordt, kan de kerk gerenoveerd worden in functie van deze nieuwe bestemming en zullen de nodige middelen en subsidies hiervoor gezocht worden.

BESLUIT

Er worden al een aantal opties genomen voor het gebruik van de kerken: de kerk van Wellen wordt naar voor geschoven als parochiekerk (geen nevengebruik). Voor andere kerken kan gedacht worden aan nevengebruik of herbestemming.

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg de parochie en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen

nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maanden van elke nieuwe legislatuur vernieuwd of herbevestigd worden.